

Αναμέναμε με πολύ ενδιαφέρον την πρόσφατη όμιλία του ύπουργού παιδείας, ψυχιάτρου κ. Μικελλίδη στην Πνευματική Στέγη Λευκωσίας, με θέμα "Ατομική και Έθνική Ταυτότης και Έθνική Ταύτιση". Κι' αυτό γιατί λίγες μέρες πρίν είχαν δημοσιευτῆ σέ ώρισμένες έφημερίδες (βλ. συνέντευξη του κ. Κων. Σπυριδάκι και τίς ανακοινώσεις τών ΕΠΟΚ, Έθνικής Ένώσεως Έλλήνων Λογοτεχνών Κύπρου, (ΕΒΕΛΚ), Ένώσεως Έφένδρων Αξιωματικῶν, ΕΣΒΑ κ'α) άπόφεις πού προκάλεσαν σύγχιση στό κοινό.

Δικαιολογημένα λοιπόν αναμέναμε άπό τόν ύπουργό παιδείας του κράτους, ό όποίος και άπό τήν επαγγελματική του θέση έχει τά έφόδια νά προσεγγίση και έπιστημονικά τό θέμα, νά βοηθήση νά ξεκαθαριστούν ώρισμένες βασικές έννοιες, πού ή συνθηματική γλώσσα του ψευδοπατριωτισμού και τῆς πατριδοκαπηλίας έχει φθείρει στή συνείδηση του πολύπαθου λαού μας.

Δυστυχώς όμως ή όμιλία του κ. Ύπουργού μάλλον φαίνεται νά έχη αύξήσει τή σύγχιση. Τό όλο οίκοδόμημα τών έπιστημονικῶν άπόφεν του κ. Μικελλίδη περί ταυτότης, ταυτίσεως και ιδιαίτερα τῆς έθνικής ταυτότης και ταυτίσεως, δοσμένο με πολύ δογματισμό και άρκετά κενά, ένθυμίζει μάλλον τίς πρώτες προσπάθειες τών ψυχαναλυτῶν νά έρμηνεύσουν κοινωνικά φαινόμενα πού με τόν κατακλυσμό πού προκάλεσαν οί δυό παγκόσμιοι Πόλεμοι είχαν ήδη πάρει άλλους δρόμους. Γι' αυτό τά όσα είπε ό κ. ύπουργός θά μάς άπασχολήσουν σέ αναλυτική κριτική τών άπόφεν του με άλλη εύκαιρία.

"Αν γράφουμε τό σημερινό σημείωμα, τό κάνουμε για νά έπιστημόνουμε δυό χαρακτηριστικά δείγματα τών άπόφεν του, πού στή δική μας αντίληψη άποτελοῦν **ά π α ρ ά δ ε κ τ ε ς π ο λ ι τ ι κ έ ς θ έ σ ε ι ς** πού εκθέτουν τόσο τόν ίδιο όσο και τήν κυβέρνηση στήν όποία συμμετέχει.

Μιλώντας σέ άκροατήριο κυρίως εκπαιδευτικῶν, ό ύπουργός παιδείας του κυπριακού κράτους, θεώρησε καλό νά αντιπαρατάξη τό ΕΘΝΟΣ με τό ΚΡΑΤΟΣ και νά ύποστηρίξη ότι πάνω άπό τό ΚΡΑΤΟΣ πρέπει νά τοποθετούμε τό ΕΘΝΟΣ. Έμεις δέν μπορούμε νά αντιληφθούμε ποιά σκοπιμότητα έπέβαλε στόν κ. ύπουργό νά αντιπαρατάξη τίς δυό έννοιες, πού κατά κανένα τρόπο δέν μπορούν νά ιεραρχηθούν. Η άποψη ότι μπορεί σέ όποιοδήποτε στάδιο νά ύπάρχη σύγκρουση μεταξύ τών συμφερόντων του κράτους και του έθνους δέν έχει καμμιά ιστορική ή έπιστημονική δικαίωση στίς δημοκρατικές κοινωνίες. Τό αντίθετο, κρίνοντας άκόμη και άπό τήν πρόσφατη έλληνική και κυπριακή ιστορία θά λέγαμε ότι ή έπιστημονικά και ιστορικά άστήρικτη θέση, ότι πάνω άπό τό κράτος βρίσκεται τό έθνος, άπετέλεσε τήν πρόφαση όλων τών δικτατόρων για σφετερισμό τῆς κρατικής εξουσίας. Άλλά κι άν χάριν συζητήσεως δεχθούμε τήν άποψη του κ. ύπουργού ότι πάνω άπό τό κράτος βρίσκεται τό έθνος, δημιουργείται τό έρώτημα ποιός άποφασίζει για τό τί άποτελεῖ συμφέρον του έθνους και τί του κράτους.

"Όταν ύποβλήθηκε στόν κ. Μικελλίδη άπό τό άκροατήριο ή έρώτηση "σέ περίπτωση διαφωνίας μεταξύ τῆς ήγεσίας του κράτους και του έθνους τί θά κάμουμε", ό κ. ύπουργός άπέφυγε νά άπαντήσει γιατί τό έρώτημα εκρίθη σαν ... ύποθετικό!". Έδωσε όμως άπάντηση ό παριστάμενος στό προεδρείο τῆς συγκέντρωσης και μέλος του Έθνικού Συμβουλίου, έπίσης ψυχίατρος κ. Τ. Εύδόκας: "Έκαστος άποφασίζει κατά συνείδηση" (SIC). Πιό άπλά, οί πολίτες ένός κράτους μπορούν νά δ ι α λ ε ξ ο υ ν ανάμεσα στά δικιά τους και τά συμφέροντα ένός άλλου κράτους ...

Τόσο όμως ό υποβαλόν τήν έρώτηση όσο και ό άπαντήσας, χωρίς νά τό καταλάβουν άγγιξαν μιá πληγή τῆς κυπριακής πραγματικότητας. Λέγοντας "Έθνος" και "κ ρ α τ ο ς", ούσιαστικά έννοούσαν τό έλληνικό κράτος και τό κυπριακό κράτος αντιστοίχως. Διότι άν λέγοντας "Έθνος έννοούσαν τήν ιστορική συνέχεια του Έλληνισμού, τότε αυτό τό "Έθνος δέν έχει ήγεσία, ή καλύτερα θά λέγαμε, συντηρείται ισότητα στίς συνειδήσεις όλων τών Έλλήνων.

Δέν μπορούμε νά συμφωνήσουμε μέ αυτές τίς θέσεις γιατί πιστεύουμε ὅτι ἀποτελοῦν ἐπανεμφάνιση κίττω ἀπό νέο μανδύα τῶν θεωριῶν περί Ἐθνικοῦ Κέντρου, πού συνέβαλαν στήν καταστροφή τῆς Κύπρου. Ἀλλά ἔστω κι ἂν γιά σκοπούς συζητήσεως δεχθοῦμε ὅτι οἱ θέσεις αὐτές θά μπορούσαν νά ἰσχύσουν ἄλλοῦ, στήν Κύπρο δέν μπορούν νά ἰσχύσουν γιά ἓνα πολύ ἀπλό λόγο: Ἐ δ ὦ ἔ χ ο υ μ ε κ ρ ἄ τ ο ς π ο λ υ ε θ ν ι κ ο π ο ὕ λ ι δ ρ ὕ θ η κ ε μ ἔ δ ι ε θ ν ε ῖ ς σ υ ν θ ῆ κ ε ς . Τό ὅτι πολλοί Κύπριοι Ἕλλη- νές καί Τουρκοί καθώς καί ὠριμένοι ἡγέτες τους, δέν ἔδωσαν σημασία σ' αὐτή τήν πραγματικότητα, ἀποτελεῖ τήν κυριώτερη πηγή τῆς κακοδαιμονίας μας. Ἡ ἐπανεμφάνιση τέτοιων θέσεων, ἰδιαίτερα μετά ἀπ' ὅσα ἐπάθε καί ἐξακολουθεῖ νά πάσχη ἡ Κύπρος ἀποτελεῖ ἀπαράδεκτη κατάσταση πού δημιουργεῖ τεράστιες εὐθύνες γιά τήν κυβέρνηση.

Δεύτερο ἐπίμαχο σημεῖο τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Μικελλίδη εἶναι ἡ θεωρία του, ὅτι προσδοκοῦμε ὑποσυνείδητη ταύτιση μέ τήν ἡγεσία μας.

Ἀπό ὅτι ξέρουμε κανένα δημοκρατικό καθεστῶς μέχρι σήμερα δέν ἐπεδίωξε κίττω ἀπό ὁποιοσδήποτε συνθήκες ὑποσυνείδητη ταύτιση του μέ τοὺς πολῖτες. Ἐν πάσει περιπτώσει, ἐκεῖνα τὰ καθεστῶτα πού τήν ἐπεδίωξαν, χωρίς εὐτυχῶς νά τήν ἐπιτύχουν, δέν εἶχαν τήν ἀφέλεια νά τό παραδεχτοῦν δημοσία. Ὡς γνωστόν, ἡ πλύση ἐγκεφάλου, διατί αὐτό σημαίνει ὑποσυνείδητη ταύτιση ἡγεσίας-λαοῦ, ἔχει καταδικαστῆ ἀπό ὅλους τοὺς πολιτισμένους λαούς, γιατί καταργεῖ οὐσιαστικά τίς δημοκρατικές διαδικασίες καί καθιστᾷ τόν λαό ἔρμαιο σέ ὅσους ἐπιδιώκουν τόν ἐξανδραποδισμό του.

Ὁ κ. Μικελλίδης μπορεῖ βέβαια νά ἔχη τίς προσωπικές του ἀπόψεις ἀλλά ἐφ' ὅσον εἶναι μέλος τῆς Κυβερνήσεως καί ἐφ' ὅσον προΐσταται ἐκείνης τῆς ὑπηρεσίας τοῦ κράτους ἡ ὁποία ἔχει τά μέσα νά ἐπηρεάσῃ τίς ὑποσυνείδητες λειτουργίες τῶν παιδιῶν μας, δέν μπορεῖ νά ἔχη τίς ἀπόψεις πού ἐξέθεσε στήν Πνευματική Στέγη Λευκωσίας.

21. 6. 75